

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2020. gada 28. maijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Publiskais iepirkums – Direktīva 2014/24/ES – 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkts – 12. panta 4. punkts – 18. panta 1. punkts – Jēdziens “pakalpojumi par atlīdzību” – Līgums starp līgumslēdzējām iestādēm, kuras kalpo kopējam sabiedrības interešu mērķim – Ugunsdzēsēju izsaukumu vadības programmatūras nodošana rīcībā – Atlīdzības neesamība – Saikne ar nolīgumu par sadarbību, kurā paredzēta šīs programmatūras papildu moduļu nodošana rīcībā bez maksas – Vienlīdzīgas attieksmes princips – Aizliegums privātam uzņēmumam radīt labvēlīgāku stāvokli salīdzinājumā ar citiem tā konkurentiem

Lietā C-796/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 28. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 19. decembrī, tiesvedībā

Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung (ISE) mbH

pret

Stadt Köln,

piedaloties

Land Berlin,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda ceturtās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], D. Švābi [*D. Šváby*] (referents) un N. Pissarra [*N. Piçarra*],

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: D. Diteris [*D. Dittert*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 6. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung (ISE) mbH* vārdā – *Bernhard Stolz, Rechtsanwalt*,
- *Stadt Köln* vārdā – *K. van de Sande* un *U. Jasper, Rechtsanwältinnen*,

* Tiesvedības valoda – vācu.

- Austrijas valdības vārdā – *J. Schmoll*, kā arī *G. Hesse* un *M. Fruhmann*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *L. Haasbeek*, kā arī *M. Noll-Ehlers* un *P. Ondrůšek*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2020. gada 29. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV 2014, L 94, 65. lpp.), 2. panta 1. punkta 5) apakšpunktu un 12. panta 4. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Informatikgesellschaft für Software-Entwicklung (ISE) mbH* un *Stadt Köln* (Ķelnes pilsēta, Vācija) un ir par diviem līgumiem, kuri noslēgti starp Ķelnes pilsētu un *Land Berlin* (Berlīnes federālā zeme, Vācija) un kuros attiecīgi ir paredzēts šīs pilsētas rīcībā bez maksas nodot ugunsdzēsēju izsaukumu vadības programmatūru un sadarboties minētās programmatūras attīstīšanā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesību akti

- 3 Direktīvas 2014/24 31. un 33. apsvērumā ir minēts:

“(31) Pastāv būtiska juridiskā nenoteiktība attiecībā uz to, cik lielā mērā publiskā iepirkuma noteikumiem būtu jāattiecas uz līgumiem, kas noslēgti starp publiskā sektora subjektiem. Dalībvalstis un pat līgumslēdzējas iestādes atšķirīgi interpretē attiecīgo [Tiesas] judikatūru. Tāpēc jāprecizē, kuros gadījumos publiskajā sektorā noslēgtajiem līgumiem nepiemēro publiskā iepirkuma noteikumus.

Šāda precizējuma pamatā vajadzētu būt principiem, kas noteikti attiecīgajā [Tiesas] judikatūrā. Tas, ka abas vienošanās puses pašas ir publiskā sektora iestādes, pats par sevi neizslēdz iepirkuma noteikumu piemērošanu. Tomēr publiskā iepirkuma noteikumu piemērošanai nevajadzētu kavēt publiskā sektora iestāžu rīcības brīvību veikt tām uzticētos sabiedrisko pakalpojumu uzdevumus, izmantojot savus resursus, kas ietver iespēju sadarboties ar citām publiskā sektora iestādēm.

Būtu jānodrošina, ka publiskā sektora iestāžu savstarpējā sadarbība, kurai piešķirts atbrīvojums, nerada konkurences izkropļojumus attiecībā uz privātiem ekonomikas dalībniekiem, ciktāl tā privātu pakalpojumu sniedzēju nostāda labākā stāvoklī attiecībā pret konkurentiem.

[..]

- (33) Līgumslēdzējām iestādēm vajadzētu būt iespējai izvēlēties sniegt savus sabiedriskos pakalpojumus kopīgi sadarbojoties bez pienākuma izmantot kādu konkrētu juridisko formu. Šāda sadarbība varētu aptvert visa veida darbības, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu un pienākumu izpildi, kas piešķirti iesaistītajām iestādēm vai ko tās ir uzņēmušās, piemēram, vietējo vai reģionālo iestāžu obligātos vai brīvprātīgos uzdevumus vai pakalpojumus, kas konkrētām struktūrām piešķirti atbilstoši publiskajām tiesībām. Dažādu iesaistīto iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem nav obligāti jābūt identiskiem; tie arī var viens otru papildināt.

Līgumiem par sabiedrisko pakalpojumu kopīgu sniegšanu nevajadzētu piemērot šajā direktīvā izklāstītos noteikumus, ja tie noslēgti tikai starp līgumslēdzējām iestādēm, ja šādas sadarbības īstenošanas pamatā ir tikai sabiedrības interešu apsvērumi un ja neviens privāts pakalpojumu sniedzējs nav nostādīts labākā stāvoklī attiecībā pret tā konkurentiem.

Lai izpildītu minētos nosacījumus, sadarbības pamatā vajadzētu būt sadarbības koncepcijai. Šādai sadarbībai nav nepieciešams, lai visas iesaistītās iestādes uzņemtos galveno līgumsaistību izpildi, kamēr vien ir saistības veicināt to, lai attiecīgais sabiedriskais pakalpojums tiktu pildīts sadarbībā. Turklāt šīs sadarbības īstenošanā, tostarp attiecībā uz jebkādiem finanšu pārskaitījumiem starp iesaistītajām līgumslēdzējām iestādēm, būtu jāvadās tikai pēc sabiedrības interešu apsvērumiem.”

- 4 Šī direktīvas 1. panta “Priekšmets un darbības joma” 1. punktā ir noteikts:

“Šajā direktīvā ir paredzēti noteikumi par līgumslēdzēju iestāžu rīkoto iepirkumu procedūrām attiecībā uz publiskiem līgumiem, kā arī metu konkursiem, par kuru vērtību paredz, ka tā nav mazāka par 4. pantā noteiktajām robežvērtībām.”

- 5 Saskaņā ar minētās direktīvas 2. panta 1. punkta 5) apakšpunktu “publiski līgumi” ir līgumi par atlīdzību, kuri rakstiski noslēgti starp vienu vai vairākiem ekonomikas dalībniekiem un vienu vai vairākām līgumslēdzējām iestādēm un kuru mērķis ir būvdarbu izpilde, produktu piegāde vai pakalpojumu sniegšana.

- 6 Direktīvas 2014/24 12. panta “Publiskie līgumi starp publiskā sektora subjektiem” 4. punktā ir paredzēts:

“Šīs direktīvas darbības joma neattiecas uz līgumu, kas noslēgts tikai starp divām vai vairākām līgumslēdzējām iestādēm, ja ir ievēroti visi šādi nosacījumi:

- a) ar līgumu tiek izveidota vai īstenota iesaistīto līgumslēdzēju iestāžu sadarbība, lai nodrošinātu, ka sabiedriskie pakalpojumi, kas tām jāveic, tiek sniegti ar mērķi īstenot šo iestāžu kopīgos mērķus;
- b) šīs sadarbības īstenošanu nosaka vienīgi tādi apsvērumi, kas saistīti ar sabiedrības interesēm; un
- c) iesaistītās līgumslēdzējas iestādes atvērtā tirgū veic mazāk kā 20 % no darbībām, kas saistītas ar sadarbību.”

- 7 Šīs direktīvas 18. panta, kurā minēti “iepirkuma principi”, 1. punktā ir noteikts:

“Līgumslēdzējas iestādes nodrošina vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret visiem ekonomikas dalībniekiem un rīkojas pārredzami un samērīgi.

Iepirkumu neizstrādā ar nolūku to izslēgt no šīs direktīvas darbības jomas vai mākslīgi sašaurināt konkurenci. Konkurenci uzskata par mākslīgi sašaurinātu, ja iepirkums ir izstrādāts ar nolūku radīt nepamatoti izdevīgākus vai mazāk izdevīgus apstākļus noteiktiem ekonomikas dalībniekiem.”

Vācijas tiesību akti

- 8 2013. gada 26. jūnija *Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen* (Likums par konkurences ierobežojumu novēršanu; *BGBI.* 2013 I, 1750. lpp.) 103. panta 1. punktā tā pamatlietas faktiem piemērojamajā versijā ir noteikts, ka publiski līgumi ir atlīdzības līgumi starp līgumslēdzējām iestādēm un uzņēmumiem par tādu pakalpojumu iegādi, kuru priekšmets ir preču piegāde, būvdarbu veikšana vai pakalpojumu sniegšana.

9. Saskaņā ar šī likuma 106. panta 1. punkta pirmo teikumu prasības celšana instancēs, kurās tiek pārskatīti publiskie iepirkumi, ir iespējama saistībā ar tādu publisku līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, kuru novērtētā līguma vērtība bez apgrozījuma nodokļa sasniedz vai pārsniedz noteiktās robežvērtības.
10. Minētā likuma 108. panta 6. punktā ir paredzēts, ka prasības celšana instancēs, kurās tiek pārskatīti publiskie iepirkumi, nav iespējama tādu līgumu gadījumā, kuri tiek noslēgti starp divām vai vairākām līgumslēdzējām iestādēm, ja:
- “1. ar līgumu tiek pamatota vai īstenota sadarbība starp attiecīgajām līgumslēdzējām iestādēm, lai nodrošinātu, ka to sniedzamie sabiedriskie pakalpojumi tiek sniegti ar mērķi īstenot šo iestāžu kopīgos mērķus;
2. sadarbības īstenošanu saskaņā ar 1. punktu nosaka vienīgi tādi apsvērumi, kas saistīti ar sabiedrības interesēm, un
3. līgumslēdzējas iestādes tirgū veic mazāk nekā 20 % no darbībām, kas saistītas ar sadarbību saskaņā ar 1. punktu.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

11. Berlīnes federālā zeme, kurā ir visvairāk profesionālo ugunsdzēsēju visā Vācijā, izmanto programmatūru “IGNIS Plus”, ko tā saskaņā ar līgumu no *Sopra Steria Consulting GmbH* iegādājās ugunsdzēsēju izsaukumu vadības programmatūru. Šis līgums tai ļauj tostarp minēto programmatūru bez maksas nodot citām par drošību atbildīgajām iestādēm.
12. Vācijā saskaņā ar tā sauktajiem 1979. gada “Kīles” lēmumiem, ar ko noteikti apmaiņas ar programmatūru starp valsts iestādēm principi, fakts, ka viena valsts iestāde nodod programmatūru bez maksas citai valsts iestādei, nav uzskatāms par līgumslēgšanas tiesību piešķiršanu, par kuru būtu jāriko konkurss. Faktiski no vispārējā savstarpības principa izrietēja, ka programmatūras atjauninājumi, kurus iestādēm ir aizliegts pārdot, savstarpēji bez maksas tiek nodoti tālāk un tādējādi tās savā starpā nekonkurē.
13. 2017. gada 10. septembrī Kēlnes pilsēta un Berlīnes federālā zeme, piemērojot šos lēmumus, noslēdza līgumu par programmatūras “IGNIS Plus” nodošanu rīcībā bez maksas un pastāvīgi (turpmāk tekstā – “līgums par programmatūras nodošanu”), kurā tostarp ir minēts:

“1. Līguma priekšmets

Turpinājumā izklāstītie noteikumi ir piemērojami pastāvīgai individuālās programmatūras “IGNIS Plus” nodošanai un lietošanai. Subjektam, kas nodod programmatūru, ir tiesības uz šo programmatūru.

Individuālā programmatūra “IGNIS Plus” ir subjekta, kas nodod programmatūru, izsaukumu vadības programmatūra, lai saņemtu izsaukumus, plānotu un izsekotu izsaukumus saistībā ar ugunsdzēsības dienesta darbībām, apkarojot ugunsgrēkus, sniedzot tehnisku palīdzību, glābjot no ārkārtas situācijām un aizsargājot no katastrofām. [..]

2. Pakalpojuma veids un apmērs

2.1. Subjekts, kas nodod programmatūru, nodod programmatūras saņēmējam individuālo programmatūru “IGNIS Plus” saskaņā ar vienošanos sadarbības līgumā.

[..]

4. Atlīdzība par nodošanu

Runa ir par individuālās programmatūras “IGNIS Plus” kā izsaukumu vadības programmatūras nodošanu bez atlīdzības. [..]”

- 14 Tajā pašā dienā Ķelnes pilsēta un Berlīnes federālā zeme arī noslēdza sadarbības līgumu par šo programmatūru (turpmāk tekstā – “sadarbības līgums”) it īpaši, lai minēto programmatūru pielāgotu sadarbības partnera vajadzībām un to konkrēti nodotu tā rīcībā, pievienojot tādas jaunas profesionālas funkcijas kā “papildu un programmatūras saturu papildinoši profesionāli moduļi”, kuri sadarbības partneriem tiek piedāvāti bez maksas.

- 15 Sadarbības līgumā it īpaši ir noteikts:

“1. pants – Plānotās sadarbības mērķis

[..] Partneri ir pieņēmuši lēmumu par vienlīdzīgu partnerību un, ja nepieciešams, par gatavību rast kompromisu, lai programmatūru pielāgotu partnera attiecīgajām vajadzībām un nodotu sadarbības partnera rīcībā. [..]

2. pants – Sadarbības mērķa noteikšana

Sadarbības partneru mērķis ir izmantot izsaukumu vadības programmatūru “IGNIS Plus” kā izsaukumu vadības skaitītāju ugunsdzēsēju dienesta vadības vietās. Programmatūras sistēmu kā moduli var papildināt ar citām profesionālām funkcijām, un to var nodot citiem sadarbības partneriem lietošanai bez atlīdzības [..].

[..]

5. pants – Sadarbības saturs

[..] Standarta programmatūras nodošana notiek bez atlīdzības. Papildu un programmatūras saturu papildinoši un pievienoti profesionāli moduļi sadarbības partneriem tiek piedāvāti bez atlīdzības.

Standarta programmatūras pielāgojumi, kā arī moduļu individuāliem procesiem pieprasījums un finansēšana tiek pieprasīta atsevišķi.

[..] Sadarbības līgums ir saistošs tikai kopā ar [programmatūras nodošanas] līgumu.”

- 16 ISE, kas izstrādā un pārdod izsaukumu vadības programmatūras par drošību atbildīgajām iestādēm, cēla prasību *Vergabekammer Rheinland* (Reinzemes Iepirkumu palāta, Vācija), prasot, lai līgums par programmatūras nodošanu un sadarbības līgums tiktu atzīti par spēkā neesošiem, jo nav ticis ievērots tiesiskais regulējums par publisko iepirkumu. ISE skatījumā, Ķelnes pilsētas līdzdalība vēlākā programmatūras “IGNIS Plus” attīstīšanā, kura bez maksas ir nodota tās rīcībā, ir pietiekams finansiāls labums Berlīnes federālajai zemei, lai šādiem līgumiem būtu atlīdzības raksturs.
- 17 Ar 2018. gada 20. marta lēmumu *Vergabekammer Rheinland* (Reinzemes Publisko iepirkumu palāta) atzina šo prasību par nepieņemamu, jo minētie līgumi neesot publiski līgumi, ievērojot to, ka tie nav atlīdzības līgumi. It īpaši attiecīgās sadarbības ietvaros neesot savstarpēja saikne starp pakalpojumu un atlīdzību.
- 18 ISE vērsās iesniedzējtiesā *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā, Vācija) ar prasību atcelt šo lēmumu. Tā atkārtoti norāda, ka sadarbības līgums ir atlīdzības līgums, ciktāl Berlīnes federālā zeme no pamatlietā aplūkotās programmas nodošanas rīcībā gūstot finansiālu labumu, jo Ķelnes pilsētai pirmās minētās rīcībā ir bez maksas jānodod šo programmatūru papildinoši

vai tai pievienoti moduļi, kas ir attīstīti. *ISE* arī iebilst, ka *Vergabekammer Rheinland* (Reinzemes Publisko iepirkumu palāta) esot kļūdaini palaidusi garām faktu, ka pamata programmatūras iegāde nozīmē vēlākus publiskus iepirkumus ražotājam, jo tikai un vienīgi tas var to pielāgot, kā arī tai nodrošināt apkalpi un uzturēšanu.

- 19 Ķelnes pilsēta prasa atstāt spēkā šīs tiesas nolēmumu un arī norāda – ja sadarbības līgums tiktu uzskatīts par atlīdzības līgumu, tas sevī ietvertu sadarbību līgumslēdzēju pušu starpā un līdz ar to neietilptu tiesību par publisko iepirkumu jomā atbilstoši Likuma par konkurences ierobežojumu novēršanu 108. panta 6. punktam.
- 20 Tā kā iesniedzējtiesai ir šaubas par *Vergabekammer Rheinland* (Reinzemes Publisko iepirkumu palāta) lēmuma pamatotību, tā uzskata par nepieciešamu uzdot Tiesai jautājumu par Direktīvas 2014/24 interpretāciju.
- 21 Pirmais prejudiciālā jautājuma mērķis tālab ir noteikt, vai jēdziens “publisks līgums” Direktīvas 2014/24 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkta izpratnē atšķiras no jēdziena “līgums” šīs direktīvas 12. panta 4. punkta izpratnē. Apstiprinošas atbildes gadījumā līgums, kas nav atlīdzības līgums, arī nebūdamas publisks līgums, var tikt kvalificēts kā “līgums” minētās direktīvas 12. panta 4. punkta izpratnē un tādējādi uz to neattiecas publisko līgumu tiesiskais regulējums, jo ir izpildīti šīs tiesību normas a)–c) apakšpunktā minētie nosacījumi.
- 22 Turklāt līdz šim iesniedzējtiesa savā judikatūrā ir piekritusi plašam atlīdzības līguma, kas raksturo publisko iepirkumu, konceptam Likuma par konkurences ierobežojumu novēršanu 103. panta 1. punkta izpratnē, uzskatot, ka ir pietiekama jebkāda juridiska saikne starp abpusējiem pakalpojumiem. Līdz ar to, lai arī programmatūras “IGNIS Plus” nodošana rīcībā izpaužas kā sadarbība, kas dod vien tiesības tikai tad, ja viens no sadarbības partneriem vēlas paplašināt šīs programmatūras funkcijas, aplūkotajam sadarbības piedāvājumam ir atlīdzības raksturs, lai gan ir neskaidrība attiecībā uz minētās programmatūras nākotnes atjauninājumiem.
- 23 Iesniedzējtiesa jautā, vai, ņemot vērā 2016. gada 21. decembra spriedumu *Ramondis* (C-51/15, EU:C:2016:985), tomēr nebūtu jāpieņem šaurāka Direktīvas 2014/24 2. panta 1. punkta 5) apakšpunktā minēto jēdzienu “publiski līgumi” un “līgumi par atlīdzību” izpratne, nekā ir ticis uzskatīts līdz šim, neapverot tādas kā pamatlietā minētās situācijas.
- 24 Visbeidzot Ķelnes pilsētas piešķirtās līgumslēgšanas tiesības programmatūras “IGNIS Plus” pielāgojumiem un uzturēšanai būtu jāuzskata par atlīdzības līgumiem. Faktiski runa ir par autonomu līgumisku vienošanos ar trešajām personām, kas ir nošķirama no šīs programmatūras nodošanas rīcībā.
- 25 Otrais prejudiciālais jautājums ir par Direktīvas 2014/24/ES 12. panta 4. punktā minētās sadarbības starp līgumslēdzējām iestādēm priekšmetu. Salīdzinot šīs direktīvas vācu, angļu un franču valodas versiju un ņemot vērā tās 33. apsvēruma sākuma daļu, iesniedzējtiesa uzskata, ka papildu darbības var uzskatīt par šīs sadarbības priekšmetu, nepastāvot nepieciešamībai, lai minētā sadarbība būtu notikusi publisko pakalpojumu sniegšanas laikā.
- 26 Trešo prejudiciālo jautājumu pamatojot tas, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru, kas attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV 2004, L 134, 114. lpp.), labvēlīgākas attieksmes pret saimnieciskās darbības subjektu aizliegums tika interpretēts tādējādi, ka uz horizontālu sadarbību tiesības par publisko iepirkumu var neattiecināt tikai tad, ja nevienam privātam uzņēmumam netiek radīts labvēlīgāks stāvoklis salīdzinājumā ar tā konkurentiem. Taču Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punktā nav paredzēts nekāds līdzīgs aizliegums, lai arī tas ir minēts šīs direktīvas 33. apsvērumā.

27 Tieši šādos apstākļos *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Federālās zemes Augstākā tiesa Diseldorfā) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai tādas rakstveidā noslēgtas vienošanās gadījumā, atbilstoši kurai viens valsts pārvaldes subjekts līguma par sadarbību ietvaros nodod programmatūru citam valsts pārvaldes subjektam, ir runa par “publisku līgumu” Direktīvas [2014/24] 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkta izpratnē – vai katrā ziņā sākotnēji, ievērojot 12. panta 4. punkta a)–c) apakšpunktu, direktīvas piemērošanas jomā ietilpstošu līgumu direktīvas 12. panta 4. punkta izpratnē, ja programmatūras saņēmējam par programmatūru gan nav nedz jāmaksā par to noteiktā cena, nedz jāatlīdzina izmaksas, taču ar programmatūras nodošanu saistītajā sadarbības līgumā ir paredzēts, ka katrs sadarbības partneris – un tāpēc arī programmatūras saņēmējs – attiecīgi otram partnerim bez atlīdzības nodrošina piekļuvi, iespējams, nākotnē paša izstrādātajiem programmatūras atjauninājumiem, kuru izstrāde tomēr nav obligāta?
- 2) [Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša], vai saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 12. panta 4. punkta a) apakšpunktu attiecīgo līgumslēdzēju iestāžu sadarbības priekšmetam ir jābūt pašiem pilsoņiem sniedzamajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem, kuri ir jāsniedz kopā, vai arī pietiek ar to, ka sadarbība attiecas uz darbībām, kuras ir vērstas uz tāpat, taču ne obligāti kopā sniedzamajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem jebkādā formā?
- 3) Vai, piemērojot Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punktu, ir spēkā nerakstīts aizliegums radīt labvēlīgāku situāciju un, ja tas tā ir, kāds ir tā saturs?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 28 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīva 2014/24 ir jāinterpretē tādējādi, ka līgums, kurā, pirmkārt, ir paredzēts, ka līgumslēdzēja iestāde bez maksas nodod programmatūru citas līgumslēdzējas iestādes rīcībā, un, otrkārt, kurš ir saistīts ar sadarbības līgumu, saskaņā ar kuru katrai šai līgumslēdzējai pusei ir pienākums otras līgumslēdzējas puses rīcībā bez maksas nodot šīs programmatūras atjauninājumus nākotnē, kurus tā varētu izstrādāt, ir “publiskais līgums” šīs direktīvas 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkta izpratnē vai “līgums” minētās direktīvas 12. panta 4. punkta izpratnē.
- 29 Vispirms jānorāda, ka, tikai atsaucoties uz jēdzienu “līgums”, nevis “publiskais līgums”, Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta formulējums varētu likt domāt, ka šie divi jēdzieni ir atšķirīgi. Tomēr faktiski tie nav jānošķir.
- 30 Pirmkārt, šīs direktīvas 1. pantā, kurā ir precizēts tās “priekšmets un darbības joma”, 1. punktā ir arī noteikts, ka “šajā direktīvā ir paredzēti noteikumi par līgumslēdzēju iestāžu rīkoto iepirkumu procedūrām attiecībā uz publiskiem līgumiem, kā arī metu konkursiem, par kuru vērtību paredz, ka tā nav mazāka par [šīs direktīvas] 4. pantā noteiktajām robežvērtībām”. No tā izriet ka minētā direktīva regulē publiskos līgumus un konkursus, izņemot līgumus, kuri pēc savas būtības nav publiski līgumi.
- 31 Otrkārt, Direktīvas 2014/24 2. panta 1. punktā, kurā ir definēti galvenie jēdzieni, no kuriem ir atkarīga šīs direktīvas piemērošana, nekur nav minēts jēdziens “līgums”, bet tikai “publiski līgumi”, kas liecina par to, ka termins “līgums” ir tikai un vienīgi vārdkopas “publiski līgumi” saīsināta versija.

- 32 Treškārt, šādu interpretāciju apstiprina Direktīvas 2014/24 12. pants, kurā ir norādīts, ka tas attiecas uz “publiski[em] līgumi[em] starp publiskā sektora subjektiem”. Līdz ar to šīs direktīvas 12. panta 4. punktā minētais “līgums” ir jāsaprot kā atsaukšanās uz jēdzienu “publiski līgumi” minētās direktīvas 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkta izpratnē.
- 33 Ceturtkārt, minēto interpretāciju arī apstiprina ar Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punktu saistītie sagatavošanas darbi. Kā to savos rakstveida apsvērumos ir atgādinājusi Eiropas Komisija – lai gan tās priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (2011. gada 20. decembris) par publisko iepirkumu (COM(2011) 896 *final*) bija ietverts 11. pants “Attiecības starp publiskā sektora iestādēm”, kura 4. punktā bija paredzēts, ka “starp divām līgumslēdzējām iestādēm noslēgtu līgumu neuzskata par publisku līgumu minētās direktīvas 2. panta 6. punkta izpratnē, ja ir izpildīti visi turpinājumā minētie nosacījumi”, tomēr Savienības likumdevējs šo priekšlikumu neuzklausīja. No tā izriet, ka Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta rezultātā publiska līguma raksturs nezūd sadarbībai starp līgumslēdzējām iestādēm. Tā iedarbība izpaužas vienīgi kā parasti piemērojamu līgumslēgšanas tiesību piešķiršanas noteikumu neattiecināšana uz šādu līgumu.
- 34 Piektkārt, šo interpretāciju apstiprina Direktīvas 2014/24 12. panta konteksta analīze. Faktiski šis pants ir iekļauts šīs direktīvas I nodaļas 3. iedaļā “Izņēmumi”. Nebūtu konsekventi, ja Savienības likumdevējs vēlētos izslēgt noteikumus par publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu no līgumiem, kuri nemaz nav publiski līgumi. Faktiski var pieņemt, ka izņēmuma klauzulām nav nekāda sakara ar šādiem līgumiem.
- 35 No tā izriet, pirmkārt, ka noteikumu par publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu izslēgšana nozīmē to, ka aplūkotais līgums ir publisks līgums Direktīvas 2014/24 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkta izpratnē, un, otrkārt, ka Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta a)–c) apakšpunkta nosacījumiem atbilstošs publisks līgums saglabā savu “publiska līguma” juridisko saturu, pat ja šādi noteikumi tam nav piemērojami.
- 36 Līdz ar to Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punktā minētais jēdziens “līgums” sakrīt ar jēdzienu “publisks līgums”, kā tas ir definēts šīs direktīvas 2. panta 1. punkta 5) apakšpunktā.
- 37 Šajos apstākļos ir jāizvērtē, vai līgums, kurā, pirmkārt, ir paredzēts, ka līgumslēdzēja iestāde bez maksas nodod programmatūru citas līgumslēdzējas iestādes rīcībā, un, otrkārt, tas ir saistīts ar sadarbības līgumu, saskaņā ar kuru katrai šai līgumslēdzējai pusei ir pienākums otras līgumslēdzējas puses rīcībā bez maksas nodot šīs programmatūras atjauninājumus nākotnē, kurus tā varētu izstrādāt, ir “publisks līgums” Direktīvas 2014/24 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkta izpratnē.
- 38 Vispirms jāatgādina – ja darījums ar vairākām darbībām, iespējams, tiks kvalificēts kā publisks līgums šīs tiesību normas izpratnē, šis darījums ir jāvērtē visā tā kopumā, kā arī ņemot tā mērķi (skat. pēc analogijas spriedumus, 2005. gada 10. novembris, Komisija/Austrija, C-29/04, EU:C:2005:670, 41. punkts, un 2016. gada 21. decembris, *Remondis*, C-51/15, EU:C:2016:985, 37. punkts).
- 39 Saskaņā ar minēto tiesību normu “publiski līgumi” ir līgumi par atlīdzību, kuri rakstveidā noslēgti starp vienu vai vairākiem ekonomikas dalībniekiem un vienu vai vairākām līgumslēdzējām iestādēm un kuru mērķis ir būvdarbu izpilde, produktu piegāde vai pakalpojumu sniegšana.
- 40 Līdz ar to, lai līgumu minētās normas izpratnē varētu kvalificēt kā “publisku līgumu”, tam ir jābūt atlīdzības līgumam un tādējādi no tā būtu jāizriet, ka publiskā līgumslēdzēja iestāde saskaņā ar to pret atlīdzību saņem pakalpojumu, kuram ir jāietver šis līgumslēdzējas iestādes tiešas ekonomiskās intereses. Šim līgumam turklāt ir jābūt divpusējam, kas ir būtiska publiska līguma pazīme (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Remondis*, C-51/15, EU:C:2016:985, 43. punkts).
- 41 Šajā gadījumā līguma par programmatūras nodošanu rīcībā un sadarbības līguma atlīdzības raksturs, šķiet, ir pakārtots šādi iedibinātajam sadarbības divpusējam raksturam.

- 42 Tā kā sadarbības līguma 5. panta trešajā daļā ir paredzēts, ka šis līgums ir saistošs tikai “kopā ar programmatūras nodošanas līgumu”, lai izvērtētu līgumiskā kopuma divpusējo raksturu, kas ar šiem līgumiem ir radīts, ir jāņem vērā ne tikai šajos līgumos noteiktais, bet arī reglamentējošā vide, kādā tie ir tikuši noslēgti.
- 43 Saistībā ar šo pēdējo minēto jautājumu – kā to gan savos rakstveida apsvērumos, gan arī tiesas sēdē norādīja Ķelnes pilsēta – šķiet, ka Vācijas tiesiskajā regulējumā par aizsardzību cīņā ar ugunsgrēkiem, par tehnisku palīdzību un aizsardzību ārkārtas situācijās, kā arī par uzņēmumu sniegtajiem glābšanas pakalpojumiem, par neatliekamās palīdzības sniegšanas un neatliekamās medicīniskās palīdzības transporta pakalpojumiem Vācijas vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kuras ir atbildīgas par šīm darbībām, ir noteikts pienākums lietot izsaukumu vadības programmatūru iespējami optimāli un to pēc vajadzības pastāvīgi atjaunināt.
- 44 Tieši pamatojoties uz šo pieņēmumu, Tiesa vērtēs visa strīdīgā līgumiskā kopuma formulējumu.
- 45 Šajā ziņā gan līguma par programmatūras nodošanas līgumu, gan sadarbības līguma formulējums liecina par atbildības rakstura esamību. Lai arī līguma par programmatūras nodošanu 4. pantā ir norādīts, ka šis programmatūras nodošana rīcībā ir “bez maksas”, tomēr no šī līguma 1. panta izriet, ka tā ir “pastāvīga”. Līgums par programmatūras nodošanu rīcībā, kāds ir aplūkots pamatlietā, ir uzskatāms par ilgtermiņā noslēgtu, noteikti tiks atjaunināts, lai – kā to tiesas sēdē uzsvēra *ISE* – ņemtu vērā ar jaunu regulējumu noteiktus pielāgojumus, glābšanas dienesta organizēšanas attīstību vai arī tehnoloģiju attīstību. Turklāt saskaņā ar Ķelnes pilsētas minēto tiesas sēdē, konkrētās programmatūras būtiskās izmaiņas un papildinoši moduļi tiek pievienotas trīs vai četras reizes gadā.
- 46 Tāpat – kā tas noteikts līguma par programmatūras nodošanu rīcībā 2.1. pantā – programmatūra “IGNIS Plus” ir nodota rīcībā “saskaņā ar sadarbības [līgumā] noligto”, kas liek domāt par to, ka Berlīnes federālā zeme ir ieviesusi kritērijus. Tādējādi, lai arī minētā programmatūra ir bezmaksas, tā nešķiet esam bez jebkādas intereses.
- 47 Turklāt atbilstoši sadarbības līguma 1. pantam tā mērķis izveidot “vienlīdzīgu partnerību un, ja nepieciešams, pat gatavību rast kompromisu, lai programmatūru pielāgotu partnera attiecīgajām vajadzībām un nodotu sadarbības partnera rīcībā”. Izvēlētais formulējums liek domāt arī par to, ka līgumslēdzējas puses apņemas attīstīt pamatlietā aplūkotās programmatūras sākotnējo versiju, ja iespējami optimāla izsaukumu vadības programmatūras izmantošana un šīs sistēmas pastāvīga pielāgošana vajadzībām pieprasa šādu attīstību.
- 48 Turklāt minētā līguma 5. pantā ir noteikts, ka “standarta programmatūras pielāgojumi, kā arī moduļu individuāliem procesiem pieprasījums un finansēšana tiek pieprasīta atsevišķi”, kas nozīmē, ka Berlīnes federālajai zemei ir finansiāla interese minēto programmatūru nodot rīcībā bez maksas. Tāpat, atbildot uz Tiesas uzdoto jautājumu Tiesā notikušajā tiesas sēdē, Ķelnes pilsēta atzina, ka šāds līgums ļauj visām līgumslēdzējām pusēm ietaupīt līdzekļus.
- 49 Visbeidzot, ja kāda no līgumslēdzējām pusēm pamatlietā aplūkotajā līgumiskajā kopumā veiktu pielāgojumus pamatlietā aplūkotajai programmatūrai un tos nenodotu otrai līgumslēdzējai pusei, šķiet, ka tādā gadījumā šī pēdējā minētā varētu atkāpties no sadarbības līguma, kā arī attiecīgā gadījumā no līguma par programmatūras nodošanu rīcībā, pat vēršoties tiesā un pieprasot labumu no šādi gūtā pielāgojuma. Tālab arī šķiet, ka no publiska līguma izrietošie pienākumi ir juridiski saistoši, un to izpildi var pieprasīt, vēršoties tiesā (spriedums, 2010. gada 25. marts, *Helmut Müller*, C-451/08 EU:C:2010:168, 62. punkts).
- 50 Tālab no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet – taču tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, ka līgumam par programmatūras nodošanu rīcībā un sadarbības līgumam ir divpusējs raksturs, ciktāl programmatūras “IGNIS Plus” nodošana rīcībā bez maksas rada abpusēju pienākumu šo

programmatūru attīstīt, ja iespējami optimāla izsaukumu vadības programmatūras izmantošana un šīs sistēmas pastāvīga pielāgošana vajadzībām pieprasa šādu attīstību, kas konkrēti izpaužas papildu moduļu finansēšanā, kuri pēc tam bez maksas ir jānodod otra līgumpartnera rīcībā.

- 51 Šajos apstākļos šķiet, kā to būtībā secinājumu 59. un 62. punktā ir norādījis ģenerālvokāts, ka “IGNIS Plus” programmatūras atjaunināšana praktiski ir nenovēršama neatkarīgi no brīža, kurā tā notiek, un pretizpildījums nav atkarīgs no nosacījuma, kas saistīts ar līgumslēdzēja puses gribu.
- 52 Tā kā pamatlietā aplūkotās programmatūras pielāgošana, ko veic viena no līgumslēdzējām pusēm, sevi ietver finansiālu, otram līgumpartnerim acīmredzamu interesi, ja iesniedzējtiesa secinātu, ka ar līgumu par nodošanu rīcībā un sadarbības līgumu radītais kopums ir divpusēja rakstura, ir jāuzskata, ka šie līgumi ir tikuši noslēgti kā atlīdzības līgumi, un šī sprieduma 40. punktā atgādinātie publiska līguma identificēšanas nosacījumi būtu izpildīti.
- 53 Līdz ar to uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 2014/24 ir jāinterpretē tādējādi, ka līgums, kurā, pirmkārt, ir paredzēts, ka līgumslēdzēja iestāde bez maksas nodod programmatūru citas līgumslēdzējas iestādes rīcībā, un, otrkārt, kurš ir saistīts ar sadarbības līgumu un saskaņā ar kuru katrai šai līguma pusei ir pienākums otras puses rīcībā bez maksas nodot šīs programmatūras atjauninājumus nākotnē, kurus tā varētu izstrādāt, ir “publisks līgums” šīs direktīvas 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkta izpratnē, ja no šo līgumu formulējuma un piemērojamā valsts tiesiskā regulējuma izriet, ka minētajā programmatūrā tiks veikti pielāgojumi.

Par otro jautājumu

- 54 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka sadarbība starp līgumslēdzējām iestādēm var tikt izslēgta no šajā direktīvā paredzēto publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas noteikumu piemērošanas jomas, ja minētā sadarbība attiecas uz papildinošām darbībām, kas, pat ja tās veiktas individuāli, ir jāveic katram šīs sadarbības dalībniekam, ciktāl šīs papildinošās darbības veicina minēto sabiedrisko pakalpojumu faktisku īstenošanu.
- 55 Pirmkārt, jānosaka, vai ar Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta a) apakšpunktu līgumslēdzējām iestādēm tiek ļauts izveidot sadarbību, kas attiecas uz sabiedrisko pakalpojumu uzdevumiem, kurus tās neveic kopā.
- 56 No šīs tiesību normas izriet, ka publisks līgums, kas noslēgts tikai un vienīgi starp divām vai vairākām līgumslēdzējām iestādēm, neietilpst minētās direktīvas piemērošanas jomā, ja ar to tiek izveidota vai īstenota sadarbība starp līgumslēdzējām iestādēm, lai nodrošinātu, ka sabiedriskie pakalpojumi, kas tām jāveic, tiek sniegti ar mērķi īstenot šo iestāžu kopīgos mērķus.
- 57 Šādi – kā to secinājumu 71. punktā ir norādījis ģenerālvokāts – minētajā tiesību normā ir vien minēta mērķu kopība, neprasot kopīgu vienu un tā paša sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu. Faktiski – kā izriet no Direktīvas 2014/24 33. apsvēruma pirmās daļas – “dažādu [šādā sadarbībā] iesaistīto iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem nav obligāti jābūt identiskiem; tie arī var viens otru papildināt”. Tātad nenovēršami publiska pakalpojuma darbību publisko tiesību subjekti, kuri sadarbojas, nodrošina kopīgi.
- 58 No tā izriet, ka Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to bez jebkādas atšķirības iesaistītajām līgumslēdzējām iestādēm gan kopā, gan atsevišķi tiek ļauts veikt publisko pakalpojumu uzdevumus ar nosacījumu, ka to sadarbība ļauj sasniegt šo iestāžu kopīgos mērķus.

- 59 Otrkārt, no Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkta, to lasot kopā ar šīs direktīvas 33. apsvēruma pirmo daļu, izriet, ka sadarbība starp publisko tiesību subjektiem var attiekties uz visa veida darbībām, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu un pienākumu izpildi, kuri ir piešķirti iesaistītajām līgumslēdzējām iestādēm vai kurus tās ir uzsākušas.
- 60 Jāsecina, ka frāze “visa veida darbība” attiecas uz sabiedriskā pakalpojuma papildinošām darbībām, ja vien šī papildinošā darbība palīdz īstenot sabiedrisko pakalpojumu uzdevumus, kas ir iesaistīto līgumslēdzēju pušu sadarbības pamatā. Faktiski Direktīvas 2014/24 33. apsvēruma trešajā daļā ir paredzēts, ka publisko iestāžu sadarbībai “nav nepieciešams, lai visas iesaistītās iestādes uzņemtos galveno līgumsaistību izpildi, kamēr vien ir saistības veicināt to, lai attiecīgais sabiedriskais pakalpojums tiktu pildīts sadarbībā”.
- 61 Tāpat nav droši, ka ugunsdzēsēju izsaukumu uzraudzības programmatūrai, apkarojot ugunsgrēkus, sniedzot tehnisku palīdzību, glābjot no ārkārtas situācijām un aizsargājot no katastrofām, kāda ir aplūkota pamatlīnē un kura šķiet esam neaizstājama šo uzdevumu īstenošanā, varētu piešķirt tikai un vienīgi papildinošas darbības nozīmi – tas būtu jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 62 Tādējādi uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka sadarbība starp līgumslēdzējām iestādēm var tikt izslēgta no šajā direktīvā paredzēto publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas noteikumu piemērošanas jomas, ja minētā sadarbība attiecas uz papildinošām darbībām, kas, pat individuāli, ir jāveic ikkatram šīs sadarbības dalībniekam, ciktāl šīs papildinošās darbības veicina minēto sabiedrisko pakalpojumu faktisku īstenošanu.

Par trešo jautājumu

- 63 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkts, to lasot kopā ar šīs direktīvas 33. apsvērumu un 18. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka sadarbības starp līgumslēdzējām iestādēm rezultātā saskaņā ar vienlīdzīgas attieksmes principu privātam uzņēmumam netiek radīta labvēlīgāka situācija salīdzinājumā ar tā konkurentiem, un, otrkārt, kāda ir šī principa būtība.
- 64 Kā to pamatoti norāda iesniedzējtiesa, no Tiesas judikatūras par Direktīvu 2004/18 izriet, ka Savienības tiesību normas publisko iepirkumu jomā nepiemēro līgumiem, ar kuriem tiek iedibināta sadarbība publisko tiesību subjektu starpā un kuru mērķis ir nodrošināt tām kopīgā sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma īstenošanu, ja vien šādi līgumi ir noslēgti tikai publisko tiesību subjektu starpā bez privāto tiesību subjekta dalības, nevienam privātam uzņēmumam netiek radīts labvēlīgāks stāvoklis salīdzinājumā ar tā konkurentiem un minētās sadarbības īstenošanas pamatā ir vienīgi ar sabiedrības interešu īstenošanu saistīti apsvērumi un prasības. Šādi līgumi Savienības tiesību publisko iepirkumu jomā neietilpst tikai tad, ja tie vienlīdz atbilst visiem šiem kritērijiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 19. decembris, *Ordine degli Ingegneri della Provincia di Lecce* u.c., C-159/11, EU:C:2012:817, 34.–36. punkts, kā arī 2013. gada 13. jūnijs, *Piepenbrock*, C-386/11, EU:C:2013:385, 36.–38. punkts).
- 65 Lai gan aizliegums sadarbībā iesaistītajām līgumslēdzējām iestādēm labvēlīgāk attiekties pret privātu uzņēmumu salīdzinājumā ar tā konkurentiem nav minēts Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punktā, Savienības likumdevēja nodoms nekādā gadījumā nav bijis atkāpties no iepriekšējā punktā minētās judikatūras.

- 66 Pirmkārt, norādot, ka pastāv “būtiska juridiskā nenoteiktība attiecībā uz to, cik lielā mērā publiskā iepirkuma noteikumiem būtu jāattiecas uz līgumiem, kas noslēgti starp publiskā sektora subjektiem”, un līdz ar to arī uz vajadzību sniegt precizējumus šajā ziņā, Direktīvas 2014/24 31. apsvērumā ir minēts, ka šādu precizējumu pamatā vajadzētu būt principiem, kas noteikti attiecīgajā Tiesas judikatūrā. No tā izriet, ka Savienības likumdevējs nav vēlējies šajā ziņā apšaubīt Tiesas judikatūru.
- 67 Otrkārt, no šīs direktīvas 33. apsvēruma otrās daļas izriet, ka līgumiem par sabiedrisko pakalpojumu kopīgu sniegšanu nevajadzētu piemērot minētajā direktīvā izklāstītos noteikumus, ja tie noslēgti tikai starp līgumslēdzējām iestādēm, ja šādas sadarbības īstenošanas pamatā ir tikai sabiedrības interešu apsvērumi un ja nevienam privātam pakalpojumu sniedzējam nav radīts labvēlīgāks stāvoklis salīdzinājumā ar tā konkurentiem, kas būtībā atbilst šī sprieduma 64. punktā minētajai Tiesas judikatūrai par Direktīvas 2004/18 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu.
- 68 Treškārt, ciktāl sadarbība starp līgumslēdzējām iestādēm, kas atbilst Direktīvā 2014/24 12. panta 4. punktā izvirzītajiem nosacījumiem, saglabā savu “publiska līguma” kvalifikāciju šīs direktīvas 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkta izpratnē – kā tas izriet no sniegtās atbildes uz pirmo jautājumu –, šāda veida sadarbībai ir jāpiemēro minētās direktīvas 18. pants, kurā ir minēti publiskā iepirkuma līgumslēgšanas tiesību piešķiršanas principi.
- 69 Saskaņā ar Direktīvas 2014/24 18. panta 1. punktu, pirmkārt, līgumslēdzējas iestādes nodrošina vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret visiem ekonomikas dalībniekiem un rīkojas pārredzami un samērīgi, kā arī, otrkārt, iepirkumu neizstrādā ar nolūku to izslēgt no šīs direktīvas darbības jomas vai mākslīgi sašaurināt konkurenci; to uzskata par mākslīgi sašaurinātu, ja iepirkums ir izstrādāts ar nolūku radīt nepamatoti izdevīgākus vai mazāk izdevīgus apstākļus noteiktiem ekonomikas dalībniekiem.
- 70 Tādējādi, lai kā arī būtu, it īpaši ņemot vērā tiesiskās drošības principu, kas ir Savienības tiesību pamatprincips un kura prasība ir skaidrs un precīzs tiesiskais regulējums, lai personas varētu nepārprotami zināt savas tiesības un pienākumus un attiecīgi rīkoties (spriedumi, 1981. gada 9. jūlijs, *Gondrand un Garancini*, 169/80, EU:C:1981:171, 17. punkts; 1996. gada 13. februāris, *Van Es Douane Agenten*, C-143/93, EU:C:1996:45, 27. punkts, un 2005. gada 14. aprīlis, Beļģija/Komisija, C-110/03, EU:C:2005:223, 30. punkts), izšķiroša nozīme nevar būt tam, ka Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punktā nav minēts, ka privātam pakalpojumu sniedzējam nav radīts labvēlīgāks stāvoklis salīdzinājumā ar tā konkurentiem sadarbības starp līgumslēdzējām iestādēm ietvaros.
- 71 Šajā gadījumā Berlīnes federālā zeme no *Sopra Steria Consulting* iegādājās programmatūru “IGNIS Plus”, pirms to bez maksas nodeva Ķelnes pilsētai.
- 72 Kā to tiesas sēdē Tiesā norādīja *ISE* – un to Ķelnes pilsēta nav atspēkojusi –, šīs programmatūras pielāgošana ir ļoti sarežģīts process un tās saimnieciskā vērtība ir pat lielāka nekā pamata programmatūras sākotnējā iegāde. Šādi, *ISE* skatījumā, Ķelnes pilsēta jau varēja aplēst minētās programmatūras pielāgošanas izdevumus divu miljonu euro apmērā, savukārt Berlīnes federālajai zemei *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vajadzēja publicēt paziņojumu par iepriekšēju informāciju nolūkā attīstīt programmatūru “IGNIS Plus” par summu 3,5 miljonu EUR apmērā. Tādējādi, *ISE* ieskatā, ekonomiskā interese slēpjas nevis pamata programmatūras iegādē vai pārdošanā, bet pēc tās, vēlākajā uzturēšanā – pielāgošanas stadijā, kur izmaksas sasniedz 100 000 EUR dienā, kā arī šīs programmatūras attīstīšanā.
- 73 *ISE* uzskata, ka praksē pamata programmatūras pielāgošanas, uzturēšanas un attīstīšanas tirgi ekskluzīvi ir paredzēti šīs programmatūras izdevējam, jo tās attīstīšanai ir vajadzīgs ne tikai minētās programmatūras pirmkods, bet arī citas zināšanas par šī pirmkoda izstrādi.

- 74 Šajā ziņā jāuzsver, ka līgumslēdzēja iestāde plāno organizēt publiskā iepirkuma līgumslēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru no ekonomikas dalībnieka iegādātas programmatūras uzturēšanai, pielāgošanai vai attīstīšanai, šai iestādei iespējamajiem kandidātiem vai pretendentiem ir jāsniedz pietiekama informācija, tādējādi ļaujot faktiskas konkurences attīstību atvasinātajā minētās programmatūras uzturēšanas, pielāgošanas vai attīstīšanas tirgū.
- 75 Šajā gadījumā, lai nodrošinātu tādu publiskā iepirkuma procedūras principu ievērošanu, kādi ir minēti Direktīvas 2014/24 18. pantā, iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, pirmkārt, vai gan Berlīnes federālās zemes, gan Ķelnes pilsētas rīcībā ir programmatūras “IGNIS Plus” pirmkods, otrkārt, ka gadījumā, ja tās organizē publiskā iepirkuma procedūru, lai nodrošinātu šīs programmatūras uzturēšanu, pielāgošanu vai izstrādi, šīs līgumslēdzējas iestādes šo pirmkodu dara zināmu iespējamajiem kandidātiem un pretendentiem, un, treškārt, ka ar piekļuvi tikai šim kodam pietiek, lai garantētu to, ka konkrētajā publiskā iepirkuma procedūrā ieinteresētie ekonomikas dalībnieki tiek vērtēti pārskatāmi, vienlīdzīgi un nediskriminējoši.
- 76 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkts, to lasot kopā ar šīs direktīvas 33. apsvēruma otro daļu un 18. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka sadarbības starp līgumslēdzējām iestādēm rezultātā saskaņā ar vienlīdzīgas attieksmes principu privātam uzņēmumam netiek radīta labvēlīgāka situācija salīdzinājumā ar tā konkurentiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 77 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, ir jāinterpretē tādējādi, ka līgums, kurā, pirmkārt, ir paredzēts, ka līgumslēdzēja iestāde bez maksas nodod programmatūru citas līgumslēdzējas iestādes rīcībā, un, otrkārt, kurš ir saistīts ar sadarbības līgumu, saskaņā ar kuru katrai šai līguma pusei ir pienākums otras puses rīcībā bez maksas nodot šīs programmatūras atjauninājumus nākotnē, kurus tā varētu izstrādāt, ir “publisks līgums” šīs direktīvas 2. panta 1. punkta 5) apakšpunkta izpratnē, ja no šo līgumu formulējuma un piemērojamā valsts tiesiskā regulējuma izriet, ka minētajā programmatūrā tiks veikti pielāgojumi.
- 2) Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka sadarbība starp līgumslēdzējām iestādēm var tikt izslēgta no šajā direktīvā paredzēto publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas noteikumu piemērošanas jomas, ja minētā sadarbība attiecas uz papildinošām darbībām, kas, pat individuāli, ir jāveic katram šīs sadarbības dalībniekam, ciktāl šīs papildinošās darbības veicina minēto sabiedrisko pakalpojumu faktisku īstenošanu.
- 3) Direktīvas 2014/24 12. panta 4. punkts, to lasot kopā ar šīs direktīvas 33. apsvēruma otro daļu un 18. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka sadarbības starp līgumslēdzējām iestādēm rezultātā saskaņā ar vienlīdzīgas attieksmes principu privātam uzņēmumam netiek radīta labvēlīgāka situācija salīdzinājumā ar tā konkurentiem.

[Paraksti]